

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА ДРАГОМАНОВА**

Факультет соціально-політичних наук

“Затверджено”

На засіданні Приймальної комісії
УДУ імені Михайла Драгоманова
протокол № __ від «__» ____ 2023р.
Голова Приймальної комісії
_____ Андрущенко В. П.

“Рекомендовано”

Вченою радою факультету
протокол № __ від «__ » ____ 2023р.
Голова Вченої ради
_____ / професор Євтух В.Б.

Програма вступного фахового випробування

З Соціології

**для громадян України, іноземних громадян та осіб без громадянства, при вступі
на навчання для здобуття ступеня магістра
на базі здобутого освітнього ступеня бакалавра/
освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста / магістра**

галузь знань **05 Соціальні та поведінкові науки**

спеціальність **054 Соціологія**

освітня програма **Соціальні комунікації та PR-технології**

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА ВСТУПНОГО ФАХОВОГО ВИПРОБУВАННЯ

Вступне фахове випробування з дисципліни «Соціологія» на базі здобутого ступеня бакалавра / освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста або магістра буде проводитися у формі фахової співбесіди за програмними питаннями. Співбесіда може проходити як в очній, так і в дистанційній формі з використанням платформи Google Meet.

Абітурієнти напочатку співбесіди обирають програмні питання і готуються до відповіді протягом 30 хвилин. Фахову співбесіду проводяться індивідуально з кожним абітурієнтом два члени предметної комісії, склад якої затверджений наказом Факультету. Термін проведення співбесіди 10-15 хвилин з кожним із абітурієнтів.

Оцінювання рівня знань абітурієнтів проводиться кожним із членів предметної комісії окремо, відповідно до критеріїв оцінювання. Загальний бал оцінювання рівня знань абітурієнта виводиться за результатами обговорення членами комісії особистих оцінок відповідей абітурієнтів. Бали (оцінки) вступного фахового випробування виголошуються головою предметної комісії усім абітурієнтам, хто приймав участь у випробуванні.

В ході фахового випробування абітурієнти мають відповісти на запитання, які представляють теоретичну складову дисциплін, покладених в основу розробки програми вступного фахового випробування.

При висвітленні теоретичного питання абітурієнту необхідно продемонструвати ґрунтовні знання щодо цілісного уявлення про суспільство, закони функціонування і розвитку сучасного суспільства, опанування наукового знання про соціальну реальність, навчитися розуміти, інтерпретувати і використовувати в професійній діяльності основні теоретичні і практичні положення соціології, данні конкретно-соціологічних досліджень, формування соціологічного мислення майбутніх спеціалістів.

Сучасний магістр повинен поєднувати широку фундаментальну науково-практичну підготовку, досконало володіти своєю спеціальністю, безперервно поповнювати свої знання, вміти на практиці застосовувати принципи наукової організації праці, володіти передовими методами керівництва студентськими колективами, навичками наукової, педагогічної та виховної роботи.

2. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ АБІТУРІЄНТА НА ФАХОВОМУ ВСТУПНОМУ ВИПРОБУВАННІ

<i>За шкалою університету</i>	<i>Визначення</i>	<i>Характеристика відповідей абітурієнта</i>	
		<i>на питання теоретичного змісту</i>	<i>Національна шкала оцінювання</i>
0-99 бали	Низький	Абітурієнт не усвідомлює змісту питання білету; його відповідь не має	Незадовільно

		безпосереднього відношення до поставленого питання. Не володіє категоріальним апаратом про структуру соціологічного знання	
100-139 балів	Задовільний	Відповіді на питання білету носять фрагментарний характер, характеризуються відтворенням знань на рівні запам'ятовування. Абітурієнт поверхово володіє умінням міркувати, відповіді супроводжуються другорядними міркуваннями, які інколи не мають безпосереднього відношення до змісту запитання	Задовільно
140-169 балів	Достатній	У відповідях на питання білету допускаються деякі неточності або помилки не принципового характеру. абітурієнт демонструє розуміння навчального матеріалу на рівні опрацювання та аналізу соціологічних джерел. Помітне прагнення абітурієнта логічно давати відповіді при відповіді на питання білета	Добре
170-200 балів	Високий	Абітурієнт дає повну і розгорнуту відповідь на питання білету. Його відповіді свідчать про розуміння матеріалу на рівні аналізу зв'язків та закономірностей, характеризуються логічністю і послідовністю суджень, без включення випадкових і випадання істотних з них	Відмінно

Якщо абітурієнт під час вступного випробування з конкурсного предмету набрав від 0-99 балів, то дана кількість балів вважається не достатньою для допуску в участі у конкурсному відборі до НПУ імені М. П. Драгоманова.

Оцінювання рівня знань абітурієнтів проводиться кожним із членів предметної комісії окремо, відповідно до критеріїв оцінювання. Загальний бал оцінювання рівня знань абітурієнта виводиться за результатами обговорення членами комісії особистих оцінок відповідей абітурієнтів. Бали (оцінки) вступного фахового випробування виголошуються головою предметної комісії усім абітурієнтам, хто приймав участь у випробуванні після закінчення іспиту.

3. ЗМІСТ ПРОГРАМИ ФАХОВОГО ВИПРОБУВАННЯ

Теоретичні знання повинні відповідати рівням засвоєних знань відповідно до виділених положень за такими основними блоками:

3.1. Соціологія – наука про суспільство.

Якісні зміни в суспільному розвитку та суспільні потреби, як умови виникнення соціологічної науки. Роль фундаментальних відкриттів природничих наук, філософських, економічних, політологічних теорій в підготовці теоретичних передумов виникнення самостійної науки про суспільство. Вплив економічних, соціальних, політичних факторів на становлення соціології як самостійної науки. Місце історико-соціологічних знань в одержанні нових даних про суспільство. Загальна панорама сучасної соціології. Структура соціологічної науки. Рівні дослідження: макро- та мікросоціологія. Методологічні основи соціології, плюралізм позицій.

3.2. Основні етапи і тенденції розвитку соціологічної думки.

Соціологія: історія становлення та розвитку. Теоретичні та соціальні передумови виникнення соціології як самостійної науки. Історія соціології як навчальна дисципліна. Теоретичні засади історії соціології. Предметна область історії соціології. Особливості історичного розвитку соціологічного знання, зв'язок його еволюції з історією суспільства та культурними традиціями. Головні етапи розвитку соціологічної думки: критерії періодизації соціології. Визначення поняття наукової школи в соціології. Соціологічна теорія, як система логічно взаємозв'язаних понять та принципів. Значення історії соціології для розвитку сучасних наук про суспільство.

3.3. Сучасний розвиток української соціології

Соціологія радянського періоду та її криза. Поступове "відродження" соціології на межі 50 – 60-х рр. ХХ ст. Організація наукової та, зокрема, соціологічної діяльності в діаспорі. Наукове товариство імені Т. Г. Шевченка - найдавніша вітчизняна академічна наукова інституція. Соціологічні концепції М. Шаповала, О. Бочковського, В. Липинського. Ідеологічна "відлига" і "реабілітація" прикладної соціології. Соціологічна наука України після "перебудови". Роль Соціологічної асоціації України у становленні соціологічної науки. Основні напрями розвитку соціології у сучасній Україні.

3.4. Структура соціологічного знання

Структура системи соціологічного знання. Соціологічна теорія, її типи, рівні та способи побудови. Спеціальні соціологічні теорії. Галузеві соціологічні теорії. Соціологічні дослідження як інструмент пізнання соціальної реальності. Взаємодія елементів системи соціологічного знання. Рівні дослідження: мікро-, мезо -, макро – та глобальна соціологія.

3.5. Соціальна структура суспільства

Сутність соціальної структури суспільства. Типологія елементів соціальної структури. Соціальні статуси і ролі – головні сполучені елементи соціальної структури суспільства. Соціальна диференціація та соціальна стратифікація. Історичні типи стратифікації. Поняття соціальної мобільності. Види соціальної мобільності. Стратифікація та мобільність у сучасному суспільстві. Інституалізація як соціальний феномен. Соціальні інститути як засоби організації, управління та регулювання системою суспільних відносин. Види, функції та дисфункції соціальних інститутів. Поняття соціальної організації. Організація як складова соціальної структури суспільства. Основні риси соціальної організації. Типи організацій. Формальні та неформальні організації. Роль і значення організації в сучасному суспільстві.

3.6. Соціальні зміни та соціальні процеси

Соціальні зміни: поняття та види. Концепції соціальних змін. Структура і механізми соціальних змін. Фактори соціальних змін. Соціальний розвиток і соціальний прогрес. Соціальні зміни та соціальна стабільність. Соціальні процеси та їх різновиди. Революція як форма соціальних змін. Модерн та модернізація. Поняття модернізації. Види модернізації. Визначення сутності і механізмів соціальної дії. Соціальна взаємодія та соціальні зв'язки. Соціальні відносини та соціальні конфлікти. Класифікація соціальних конфліктів. Причини, динаміка та форми розв'язання соціальних конфліктів.

3.7. Соціологічне дослідження в системі соціологічного знання

Сутність, види, складові соціологічного дослідження. Сутність, типи вибірки в соціологічному дослідженні. Програма соціологічного дослідження. Методи проведення соціологічного дослідження. Підготовка аналітичних звітів соціологічного дослідження.

3.8. Соціальні комунікації та PR

Сучасні концепції комунікації. Комунікація як соціально-історичне явище. Типи комунікацій. Соціальна комунікація як умова існування суспільства. Масова комунікація як соціальне явище. Комунікаційна діяльність та комунікаційний процес. Форми комунікаційної діяльності. Елементи процесу комунікацій. Поняття і суть PR. PR як комунікаційний процес у розвитку суспільства. Маніпулювання під час PR кампаній.

4. Для пільгових категорій осіб, яким надано право складати вступні випробування (особи, що потребують особливих умов складання

випробувань) в УДУ імені Михайла Драгоманова за рішенням Приймальної комісії створюються особливі умови для проходження вступних випробувань.

СТРУКТУРА БІЛЕТУ ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Український державний університет імені Михайла Драгоманова
Факультет соціально-політичних наук

Ступень: «Магістр»

Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки

Спеціальність: 054 «Соціологія»

Освітня програма Соціальні комунікації та PR-технології»,

На базі ступеня «Бакалавр» / ОКР «Спеціаліст» «Магістр»

**Вступне фахове
випробування**

Екзаменаційний білет № 7

1. Сутність соціальної структури суспільства.
2. Соціальний розвиток і соціальний прогрес. Соціальні зміни та соціальна стабільність.
3. Підготовка аналітичних звітів соціологічного дослідження.

Затверджено на засіданні

Приймальної комісії УДУ імені Михайла Драгоманова

Протокол № ___ від «__» _____ 2023 р.

Голова фахової комісії

_____ /
Підпис

Євтух В.Б.

_____ /
Прізвище, ім'я, по-батькові

5. СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Волович В.І. Соціологія. Підручник для студентів. Вид-во ЦУЛ. 2019. – с. 808.
2. Гіденс Ентоні. Соціологія/Пер. з англ. В. Шовкун, А.Олійник; Наук. ред. О.Іващенко. – К.: Основи, 1999.

3. Горовий В. Соціальні інформаційні комунікації і розвиток бібліотечної діяльності// Наук. пр.НБУВ. – К., 2009. – Вип.23 – С. 7-25.
4. Дворецька Г.В. Соціологія: Навч. посібник. – К.: КНЕУ, 2002.
5. Дюркгейм Э. Социология. Ее предмет, метод, предназначение. – М.: ТЕРРА – Книжный клуб, 2008.
6. Запровадження комунікацій у суспільстві / За заг. ред. Н.К. Дніпренко, В.В. Різуна – К.: Тов «Вістка», 2009. – 56 с.
7. Євтух В.Б. Концептуальні конструкти етносоціальних реалій: досвід трьохлітніх досліджень (три роки в НПУ імені М.П. Драгоманова): монографія. – К.: Вид-во НПУ імені М.П.Драгоманова, 2010.
8. Захарченко М.В., Погорілий О.І. Історія соціології: від античності до поч. ХХ ст. – К., 1993.
9. Катаєв Л.С. Сучасне українське суспільство: Навч. посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2006.
10. Квіт С. Масові комунікації: Підручник. – К.: Вид.дім «Києво-Могилянська академія», 2008. – 206 с.
11. Кузьменко Т.М. Соціологія. Навчальний посібник. Вид-во ЦУЛ. 2019.
12. Лукашевич М.П., Туленков М.В. Соціологія. Базовий курс. -К., 2005.
13. Маковецький А.М. Теоретична соціологія: Навчальний посібник. –Чернівці, 2003.
14. Нестуля О.О., Нестуля С.І., Верезомська С.Ж. Соціологія. Практикум. Модульний варіант. 2-ге видання. Навчальний посібник рекомендовано МОН України. Вид-во ЦУЛ. 2019.
15. Погорілий О.І. Соціологічна думка ХХ століття: Навч. посібник.- К., 1996.
16. Примуш М.В. Загальна соціологія: Навчальний посібник. – К.: ВД "Професіонал", 2004.
17. Ручка А.О., Танчер В.В. Курс історії теоретичної соціології. – К., 1995.
18. Савка В., Климанська Л. Соціологія соціальних проблем. Вид-во «Львівська політехніка». Львів. 2021.
19. Сірий Є.В. Соціологія: загальні теорії. –К., 2004.
20. Смелзер Нейл Дж. Проблеми соціології, Георг-Зімелівські лекції, 1955. –Львів: Кальварія, 2003.
21. Соціологія: которкий енциклопедичний словник . Під ред. заг. ред. В.І.Воловича. – К.: УЦДК, 1998.
22. Соціологія: Навч. посіб. /За ред. С.О.Макеєва. – К.: Т-во "Знання", КОО, 2005.
23. Соціологія. Підручник для соціогуманітарних спеціальностей вищих навчальних закладів / Галушко К.Ю., Ярошенко А.О., Степико В.П., Яковенко А.К. та інші; гол. ред. В.Б. Євтух. – К.: Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2010.
24. Соціологія : навчальн.посібник для студ.вищ.навч.закладів – 2-ге видання доопрацьоване / за заг.ред. В.І. Докаша – Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2012. – 448 с.
25. Соціологія: Навчальний посібник. – Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2013. – 440 с.
26. Социальные коммуникации (теория, методология, деятельность): слов.-справочник / авт.-сост. В.А. Ильганаева. – Харьков: КП «Гор.типогр.», 2009. – 391 с.

27. Танчин І.З. Соціологія: Навч. посіб. –К.:Знання, 2007.
- 28.Титаренко О.О. Соціологія: Навчальний посібник. – К. 2020. – 210 с.
29. Черниш Н.Й. Соціологія: Курс лекцій. – Львів, 1996.
30. Шаповал М. Загальна соціологія. – К., 1996.
31. Ядов В.А. Социологическое исследование: методология, программа, методы. – Саратов, 1995.
32. Якуба О.О. Соціологія: Навч. посібник для студентів. – Харків, 1996.